

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДНАПУТ НА ТИВАКУ

Цена за Србију:

НА ГОДИНУ	6 дин.
ЗА ПОЛА ГОДИНЕ	3 дин.
ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ НА ГОДИНУ	9 дин.

УРЕДНИШТВО и АДМИНИСТРАЦИЈА

ЈЕ У ЗДАЊУ

ОПШТИНСКОГ СУДА

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте Претгалату ваља слати унутршњом на општински суд а све кореспонденције на уредника РУКОПИСИ НЕ ВРАЌАЈУ СЕ. Неплаћена писма не примају се.

СРБИ!

Идуће 1889 године навршује се пет векова, од како је на Косовом пољу пропала стара српска држава.

Божијој промисли угодно је било да у данима тако светих и свечаних успомена, на обновљеноме престолу славних Неманића седимо Ми из племена народне династије Обреновића.

Велики Милош, неумрли Михаило створили су и на чврст темељ поставили живот препорођене српске државе. Ми се преко шеснајест година усрдно трудимо да њиховим стопама следујемо. Благодарени пожртвовању Нашег верног народа успели смо да Србију напред поведемо.

Тиме смо 10. од Августа 1872 године задатој му речи одговорили.

То нам је и дужност била.

Жарко љубећи Свој народ, брижљиво чувајући Српску државну мисао, свакад па и данас, ако не већа оно тако исто велика дужност Нам је да предвидимо опасности које броду младе препорођене државе прете, да се противу њих крешко боримо.

Народе српски!

У повесници нашој и славној и жалосној потражимо заједнички лека тим опасностима.

Моји ми верни и драги Срби!

Заједно с оним који се поноси да је први међу вама, који осећа сву части пуну одговорност за срећу и будућност вашу, са вољом вашом, првим краљем вашим, нађите у прошлости народној поуке противу погрешака које су се могле, од нас свију, и које се могу учинити у данима у којима живимо, у данима када нам је суђено да много стварамо и потомству осигурамо лену и светлу будућност.

Народе српски

То ће бити и најплеменитији и највеличанственији начин да достојно дочекамо и прославимо тужну успомену битке косовске.

Срби

Да ли нам данас прети опасност од какове туђе навале? После дугог и дубоког искуства на престолу, свестранога познавања свију прилика, ево вам се у овој искреној речи народу своме. Срби, Господар обраћа, и вели вам: не! Државе су жељне мира и спокојства и траже само да и други поштују њихов мир и њихово спокојство.

Политика лојалнога признања факата свршених вољом Европе, политика добрих и узајамних пријатељских одношаја са силним суседним монархијама Њихових Величанстава цара Фрање Јосифа и Султана Абдул Хаида, са којима нас везују свакодневни и сваковрсни заједнички интереси, политика коју сам лично повео и водио после великих догађаја источних, када су моћни народ руски и његов племенити цар Александер II заложили снагу своје државе и крв својих синова за слободу хришћана, и када се Моја љубљена, верна и храбра војска јуначки борила за независност отац-

бине, та политика сва је основана на потреби мира Европскога с којим је солидарна потреба Србије да се у миру крешти и развија. И ако се можда по кад што та политика није у свима круговима разумевала, Ја је са чистом и мирном савешћу остављам оцени повеснице.

Али и ако данас младој српској држави не прети никаква опасност од стране навале, има једна опасност која јој прети, као што је негда славну државу српску средњег века и срушила. Та опасност лежи у вама самима. Кобни раздор унутрашњи подрио је био земљиште на коме је пропала средњевековна српска држава. Раздор тај треба и данас уклонити да нова држава српска живи правилним, редовним и здравим животом, те да се спасе од нових кобних опасности.

Партијске борбе и страсти дошле су до свога врхунца.

Народе Српски

Дужност је и твоја и моја да томе на пут станемо

Срби

Дужност је партија да се у борби уставе

Дужност је партија да се сете да над партијским интересима треба да лебди једно више и светлије добро, добро мајке нас свију, добро наше миле и драге Србије!

Срби

У данима када приступимо петстотинитом Видов-дну треба да отачбина види „ко је вера ко ли је невјера“.

Народе Српски

Први краљ васкрснуле српске краљевине обраћа се теби из дубине срца и вели ти: нек у твојој средини умукну сви гласови раздора; нек једнодушно сви мисле само на опште добро; а први пример томе ваља да ти даде и срећан је што ти га дати може твој господар!

Срби

Даља борба партијска може само стварати нових жалосних призора каквих је од почетка овога века било и сувише.

Србија потребује више озбиљна рада; Србија потребује уређење државних финансија; Србија потребује строго екилибрирани буџет државни, у коме би се у склад довеле потребе свију државних грана са потребама штедње и тачног испуњавања државних обавеза; Србија треба тако стање које би допустило да се данашње патријске борбе у народном представништву ублаже и да се приступи здравим реформама по свима пољима јавнога и државнога живота.

Ма како искрено да поједине партије теже да постигну добро народа и државе немоћне су и трудови ће њихови остати неуспешни докле год у питању буду основни закони земље, устав земаљски.

Данашњи устав нисам ја створио. Он није моје дело. Али сам га ипак ватрено бранио и брижљиво чувао већ и с тога разлога што народи и не треба олако да мењају устав који сам себи дају. И данас неби са престола пред народ Свој с тим предлогом излазио да пред нама не стоји 1889-та година, петстотинита од славног пада нашег, да нема те

јединствене, торжанствене и величанствене прилике да апелујем на све партије, на њихово дужносно родољубље према отачбини, и да тим начином не покушам у данима овако, свечаних, тужних и опет славних успомена, да оштру борбу међу синовима мајке Србије утишам.

Народе Српски

Тебе призивајући за сведока, прва моја реч биће и нек је данас управљена на све партије да Ме помогну да се изради пројект новог устава и да се оствари ова велика моја и народна жеља, устав који ће гаранцијама за ред осигурати уживање већих и ширих политичких и грађанских слобода.

Срби

На основу свога уставног и владалачког права наређујем на дан 20-ог Новембра ове тек. године изборе за велику народну скупштину, коју сазивам у своју милу и верну престолницу на дан 1-ог Децембра 1888. г. јемствујући сво-

јом Краљевском речју за слободу избора, а од вас с правом захтевајући да их извршите у миру и реду достојном оваквог заједничкога рада.

Срби

Дајте да за 1889-ту великом историјском догађају од 1389-те године, сложном радњом између престола и народа створимо новим уставом земаљским најдостојнији споменик, чврст и сталан темељ, на коме се може правилно и сигурно развијати народни и државни живот и осигурати будућност слободног и независног народа српског.

У то име Бог помогао и Нама и свима вама на добро и на славу Наше драге и миле Србије.

Дано у Београду
На Св. Петку
1888 год.

МИЛАН
КРАЉ СРБИЈЕ

ГРАЂАНСТВУ ВАР. БЕОГРАДА

На дан 11. ов. мес. држан је у општинској дворани збор грађана ове вароши, коме је на основу одлуке општинскога одбора по 6. и 7. тачци 13. члана општинскога закона изнето на одобрење:

- а.) да данашња „велика пијаца“ остане за увек главна и потпуно слободна београдска пијаца дневних намирница;
- б.) да се цветни трг призна за врачарску пијацу, па ова и на даље остане под условима, под којима је установљена;
- в.) да се „Зелени венац“, „Топцијска пијаца“, „Батал-цамија“, палилулска и дорђолска ширина прогласе за пијачна места али пијаце отворе тек кад се за поједине од њих јаве најмање по 20 сталних продаваца, и
- г.) да број сталних продаваца ни на једној сем „Велике пијаце“ не може никако бити већи од шездесет.

Како је на томе збору имало право гласа по азбучним списковима 1815. грађана, а дошло их је само 267, то је гласачки одбор тога збора нашао да се мора сазвати на ново збор грађана ради решења истог питања.

Према томе и одредби другог става 18. члана закона о устројству општина и општинских власти, општински суд позива грађане ове вароши, да у недељу 16. ов. мес. дођу у дворану општинске куће на

ДРУГИ ОПШТИНСКИ ЗБОР

и гласају за они, који усвајају закључке општинскога одбора; а против да гласају они, који желе да се остане при данашњим пијацама дневних намирница и нове не отварају.

Право гласања на општинском збору имају сви они пунолетни чланови општине који по 95-ом члану закона о порези и 14-ом устројства општина и општинских власти плаћају преко 30 динара непосредне годишње порезе; који нису под туторством или старатељством; који нису под платом код другог у служби.

Немају право гласања на општинском збору по 16-ом члану општ. закона:

- а.) официри и војници — члан 15. општ. закона;
- б.) они, који дугују држави порез више од полгођа у коме се збор држи;
- в.) који су пали под стециште, за време док стециште траје и док се не прогласе за невине;
- г.) који су под полицијским надзором;

д.) који се налазе под кривичним ислеђењем за дела у доњој тачци побројана; и

ђ.) који су осуђени због злочинства, докле своја права не поврате; или кад су лишени грађанске части, за време пресудом одређено, као и они који су осуђени због преступа или иступа, што човека бесчасте и јавни морал вређају, док не прође година дана од дана издржане казне.

Саобразно 2-оми ставу 14-ога члана општинскога закона, општински је суд саставио и у своме благајном оделењу изложио свакоме на углед спискове грађана, који на овоме збору имају право гласања. Спискове те може сваки прегледати и употребити своје законско право, ако има што да примети противу спискова.

Објављујући ово, општински Суд обраћа пажњу грађанства да ће се на овоме другом збору грађана општине и вароши, пијачно питање решити пуноважно и са оним бројем који на збор буде дошао.

Београд 12. Октомбра.
1888 год. АБр. 843.

Деловод,

СПАСО ХАЦИ-РИСТИЋ

Преседник општине београдске

ЖИВКО КАРАБИБЕРОВИЋ

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Ваше Вископреосвештенство,

По државно-правним принципима Владалац не може потпасти под јурисдикцију никаквих судова, па ни духовних.

По канонима православне цркве, судску власт имају епархијски епископи, и само са њиховим пристанком, и по њиховом наређењу, епархијске конзисторије суде.

Архијепископ Београдски није само епископ једне епархије, него је и Митрополит све Србије, најстарији међу браћом епископ у Краљевини, старшина целе духовне хијерархије автокефалне православне цркве у Краљевини Нашој, и по канонима православне цркве, виши духовни судија од осталих епископа.

Према томе, и као миропомазаник Божији, који у цркви, и према цркви, има са свим изузетни положај, Ми смо, после дугогодишњег трпљења у врло несрећном браку са супругом Нам Наталијом, и када смо се уверили, да је брачни живот између Нас постао немогућан, Нашим актом од 12-ог Јуна о. г. обратили се Вашем Вископреосвештенству са молбом, да Наша света црква тај даље немогући брак разведе.

Отачаствени архијереји изјавили су и Нама лично, и писмено актом од 21-ог Јуна ов. г. упућеним Нашем Министру црквених послова, да је за решење Нашег брачног спора надлежан архијерејски сабор, што је и Ваше Вископреосвештенство својом депешом, супрузи Нам Наталији до знања доставило.

Као смиран и одан син Наше свете цркве, Ми смо, Нашим актом од 12-ог Јула ов. г. пристали на то гледиште отачаствених архијереја, али смо, као Краљ Србије, у истом акту, означили Наша Владалачка преимућства, и с тога смо захтевали: да се Наш брачни спор расправи канонским путем, и по канонском праву, које једино за Нас важи, јер за Нас, као Краља Србије, према уставу земаљском, не могу важити прописи државних закона о одношајима личним.

Међутим, у седници Ахијерејског Сабора од 13-ог Јула ов. г. оба отачаствена архијереја, који

су се писмено изјаснили за надлежност архијерејског сабора, гласали су против те надлежности, и за собом повукли већину Сабора, те је донесена одлука: да су за решавање Нашег брачног спора надлежни обични духовни судови, епархијска и апелаторијска конзисторија. Осем тога и Наша супруга Наталија, депешом Вашем Вископреосвештенству, енергично је протестовала противу надлежности Архијерејског Сабора.

Желећи да, — и поред толикогодишњег личног трпљења, и поред Наше понуде за измирење, којом смо хтели да избегнемо развод брака, но коју је понуду супруга Нам Наталија онако нељубавно, некраљевски и нематерински одбила, — дамо још један нов доказ Нашега самопрегорења, Ми смо узели у обзир протест Наше супруге против надлежности Архијерејског Сабора, и актом Нашим од 16-ог Јула ове год. допустили смо, да се Наш брачни спор спроведе конзисторији епархије београдске, али смо и у томе акту изречно резервисали сва Наша Преимућства која устав и закони земаљски подјемчавају Краљу и Дому Његовом.

Противно тим Краљевским Преимућствима конзисторија епархије београдске узела је у поступак Наш брачни спор по процедури, која је законима прописана за брачне спорове наших поданика, и ако се томе противе изречне одредбе устава и осталих државних закона.

Налазећи се, у то доба, из здравствених разлога ван отаџбине, Ми смо похитали да обуставимо тако неправилну радњу конзисторије, као и сваку њену даљу радњу по овој ствари до Нашег повратка у драгу Нам државу.

Вративши се у престоницу Богоданог Нам Краљевства, и увидевши да сва Наша великодушна попустљивост и самопрегорење, кроз толико месеци, нису постигли жељено дејство на супругу Нам Наталију, него су напротив само послужили, да се од једног породичног питања Краљевског Нам Дома, направи озбиљна неприлика за нашу државу и народну династију — Ми увиђамо да је Наша Владалачка дужност, захтевати од Вашег Вископреосвештенства да силом Богодане му власти, а сходно канонским одредбама, уклони од српске државе и њене народне династије ову опасност, и да разреши на основу канона свете православне цркве Наш брак са супругом Нам Наталијом.

Препоручујући светим молитвама Вашег Ви-
сокопреосвештенства Нашу Државу и Наш Кра-
љевски Дом, остајемо

Наше свете цркве

верни и одани син

МИЛАН С. Р.

КРАЉ СРБИЈЕ

ДАНО У НАШЕМ КРАЉЕВСКОМ ДВОРУ

У БЕОГРАДУ

11-ог Октобра 1888

Његовом Високопреосвештенству

АРХИЈЕПИСКОПУ БЕОГРАДСКОМ И МИТРОПОЛИТУ СРБИЈЕ

Господину **ТЕОДОСИЈУ**

† **ТЕОДОСИЈЕ,**

По благодати Светога Духа смирени Епископ
Православне Цркве Краљевине Србије, Архие-
пископ Београдски и Митрополит Србије,

Свима синовима свете Саборне и Апостол-
ске Православне Цркве у Краљевини Србији :
мир, очински благослов и поздрављеније.

На основу исказа Његовога Величанства Гос-
подара и Краља Србије Милана I-ог о немогућ-
ности даљег брачнога живота између Њега и
супруге Му Краљице Наталије; после свију од
стране цркве дужностно покушаних начина за
измирење брачне несугласице Њихових Величан-
ства, но који су остали без успеха; и на основу
заповести богоносних отаца: **тайнѸ царевѸ хра-**
нити, а дѣла Божја проповѣдати, узели смо
овај важни предмет у озбиљно и зрело размишљање.
И по свестраном испиту, дошли смо и сами до
коначног уверења и убеђења о немогућности даљег
брачнога живота Њихових Величанства. Тако исто,
узели смо у обзир још и свештену и неприкосновену
личност Владаоца и Његове династије, интересе
наше свете цркве, као и интересе државне, па, по
непреложној заповести Господа и Спаса нашег
Исуса Христа, датој божественим Апостолима и
њиховим прејемницима: **Еже аще сважете на**
земли, вѣдетъ свазано на небесѣхъ, и еже аще
разрѣшите на земли, вѣдетъ разрѣшено и на
небесѣхъ; придржавајући се при том још и древног
обичаја православне цркве у подобним приликама,
по сили власти Митрополита аптокефалне цркве
српске,

Благословом својим

разрешавамс и разводимо брак који је закључен
по обредима Православне Цркве, 5-ог Октобра
1875 године, у Београдској Саборној Цркви, из-
међу Краља Милана I и Наталије рођене Кешко,
и проглашавамо да тај брак више не постоји.

ЕБр. 1247. Дано у двору нашем, у рези-
денцији наше Архиепископије и Митрополије срп-
ске у Београду, дана 12-ог, месеца Октобра, године
1888-ме по оваплоћењу Господа и Спаса нашег
Исуса Христа.

† Благословеније Господње на вас всегда
њиње и присно и ва вјеки вјеков. Амин.

(М. П.) **ТЕОДОСИЈЕ** С. Р.

САСТАНАК

одбора општине београдске

држан 18. Августа 1888 год. у Београду

(СВРШЕТАК)

Милан Москић. Само зато господо, што је пијачно пи-
тање и врло суштито и врло компликовано и врло важно
и најважније за општину, ја сам, из оних веома практичних
и умесних разлога које је дао г. председник, за то, да то
питање претходно проучи једна комисија, да га проучи све-
страно, са гледишта опште потребе саме вароши и грађан-
ства. Дакле једино са гледишта општег — не обзирући се
ни на чији интерес. Да комисија то своје мишљење поднесе
нама, и онда ће мо ми моћи са много краће времена ову
ствар решити као што треба да се реши. Сада можемо само
говорити, али нећемо доћи ни до каквог резултата. У оваквим
случајима то је најбољи пут: да се ствар да на штудију
једном ужем одбору или комисији. Нађемо ли затим да нам
је комисија добар предлог донела, ми ћемо га уважити и
онда урадити оно на шта нас дужност и закон позива, а то
је: позваћемо збор да питање коначно реши. Ако ли би
комисија предложила нешто, с чиме се не би могли сложити,
ми ћемо тада поизостављати оно што није добро, и за то што
усвојимо сазвати збор. Сада говорити о овоме и даље, зна-
чило би да само губимо своје драгоцено време.

Ђ. Новаковић. Ми имамо при решавању да се крећемо
само у оном кругу који нам обележава овај предлог гра-
ђана; јер ако би се ослонили на комисију па ова нађе да
не треба више пијаца него ова једна, онда значи да не треба
збор ни позивати, док на против предлог грађана хоће то да се
зове збор и да он то питање реши. О томе једино сада има
и да се реши: хоће мо ли звати збор или нећемо. То је
начелно питање које треба решити.

Председник. Грађани имају права да траже збор. Од-
бор може да каже да то се усваја — али ја држим да то
неће казати ни један одбор кад има пред собом молбу више
од 200 својих грађана. Зато ја мислим да у начелу сви усва-
јамо то да се сазове збор само треба да видимо како ћемо
ствар формулисати и пред збор изнети да сваки може са

потпуном чистом савешћу гласати „за“ или „против“ — јер на збору нема дебате.

Марко Степановић. Ја мислим да смо доста говорили о томе, него да изберемо комисију да ствар испита.

К. Главинић. Ако би ми извели ово питање на пречац пред збор, ми би се јако огрешили о саму ствар. Пошто на збору нема дебате то би могло решење збора да испадне на штету саме ствари. Све што треба у овом питању да пречистимо, треба да причистимо овде, пре збора. Комисија треба да ствар свестрано претресе, водећи озбиљна рачуна о свему што треба. За сада, на прилику, ја имам то да у напред напоменем: да би се ми огрешили о саму ствар кад би усвојили да буде у Београду 7 пијаца. Ја мислим да нећете наћи ни једне вароши у Јевропи, ни у целом свету, која би са оволиким грађанством колико га има у Београду, имала својих 7 пијаца. Код нас мора остати једна централна пијаца онде, где је насељеност најгушћа, а остим тога још највише две пијаце биће за нашу варош сасвим довољне. То је моје мишљење које унапред могу да искажемо а да се не огрешим ни о једну потребу варошкву.

Председник. Зајиста и ја држим да би било излишно сада даље говорити о овоме, него да решимо јесмо ли у начелу за то да прихватимо ову молбу грађана, па онда да приступимо избору комисије. Ствар је од важности коју треба добро испитати. Међу тим неће се изгубити много времена за ову ствар. Комисија може за 8 дана свршити рад и поднети свој извештај, па ћемо онда изнети то питање пред одбор (вичу: усваја се). Дакле усвајате ли да изберемо комисију? Усвајамо). Хоћемо ли 12 чланова или колико? (вичу: из сваког кварта по два.) Има ли кога да је овој молби у начелу противан? (нема) Онда, које за то да се ова молба преда комисији (сви).

Дакле сад да приступимо избору комисије. Ми имамо 6 квартава и мислим да сте сви за то да из сваког кварта изберемо по двојицу (усваја се).

Милан Мостић. Ја би рекао да је много 12 чланова, јер тешко се састану у седницу, него да изберемо из свакога кварта по једнога.

Председник. Ја бих одредио 12 али кад дођу 6 да могу радити. (Прима се). Дакле да бирамо 12. Молим вас да кандидујете из сваког кварта кога желите. (Настаје избор).

Дакле изабрата су у комисију ова господа: Милан Мостић адв., Јован Илијћ воскар, Св. Карапешки трг., Јаков Бајлони трг., Никола Вулковић трг., Милан Банковић трг., Светозар Боторић трг., Јован Петковић, Милорад Јанковић бакалин, Др. Бока Димитријевић, Димитрије Ђорђевић трг., и Самујило Пијаде трговац. —

Милан Банковић. И то треба да се запише: кад не дође 12 да могу 6. да раде. (Усваја се) Молим да се то запише, да је усвојено.

Председник. Дакле то смо решили. Хајдемо даље. (Чује се: доцкан је) Молим вас и ово је хитна ствар.

Било је једно питање г. Дим. Наумовића односно злоупотреба контролора касапских; услед тога питања, одређена је једна комисија, која је између осталог имала да размисли о начину најбоље контроле на нашим кланицама. Та комисија свршила је свој задатак и поднела извештај. Молим вас чујте њен извештај.

Секретар прочита извештај:

Председник. Пре свега имам да кажем на овај извештај то, да ја од ње нисам примно никакве прилоге, него само само овај један акт — извештај.

У осталом могу рећи, да је ова комисија била одвећ строга, и да она схваћа правила о овој ствари онако како она хоће. У тим правилима одиста стоји један члан, то је чл. 11. у коме се каже: да ће један од кметовских помоћника бити надконтролор, али то се не разуме нити се може разумети тако, да тај трчи за контролорима; него, да се због тих ствари контролорских не обраћа мени као председнику да их ја расправљам, но томе надконтролору, јер председник општине, ма који био, увек и сваког дана има толико разноврстних других послова, и има толико људи да прима, да му је немогуће да и те ствари расправља. То је једно. Друго, од кад сам ја постао кмет, одмах је у почетку био избор посланика, после је био избор одборника, и за ових 6 месеци било је толико посла да се није имало времена ништа више да уради но што се урадило. И при свем том, што се тиче ових контролора, кад год се достављало и доказивало да је ко несавесно радио, он се отпуштао из службе. С тога држим, да је укор који се у овом извештају даје управној седници сасвим неуместан и неправедан. Ја то не примам и одбијам од целе управе општинске сваки прекор, као да она није своју дужност тачно вршила.

Што се тиче предлога који комисија износи односно касапске аренде — за тај сам предлог и ја. Јер, заиста је немогуће овако на досадањи начин одржати добру контролу као што треба да буде. Шта може кметовски помоћник туд контролише? Тај кметовски помоћник иде у разне општинске комисије, тај суди у судници, тај иде са инжењерима на разне премере, тај мора да присуствује разним општинским лицитацијама, — ако се лутрија државна вуче мора и тамо да присуствује, и т. д. и т. д. Он иде непрестано као пандур. И онда, зар је чудо ако не ухвати сваку неправилност општинских контролора?! На тај се начин не да урадити ништа. С тога велм да треба размислити о оном предлогу за аренду. Пре осам година била је касапска аренда 10.500 а сад је близо 25 хиљада дуката. Мислим да је сада дошла до највише тачке и да би се са великом коришћу могао примити предлог за аренду и да се од ове цифре лицитира. Онда ми неби тражили на контролоре, него би хватао кријумчаре онај, који аренду плаћа, а међу тим ми би на тај начин имали један сигуран приход а овако, нико нам не може јамчити да ћемо имати онолико прихода колико смо у буџет ставили. Може бити више, а може бити и мање. —

Што се тиче онога трећег навода у извештају односно Масларовића — мени није познато ништа друго до ово: г.г. комесари дошли су једног дана код мене и тражили кола да иду на кланицу. Ја сам им дао кола и дао сам им своју карту на којој сам написао, да су та господа комесари који имају дужност да прегледају кланицу и виде како се тачно ради, како би их тамо примили. Кад су се вратили они су донели један протокол где је контролер заводно приход. У томе протокоду није био заведен приход од тога дана. Кад сам питао контролора Масларовића он је казао: ја сам уобичајно да приходе од данас заводим сутра т. ј. кад се закључи дневни приход, кад се зна колико је закљано јагањаца, колико друге врсте стоке. Сад дали су та господа што више код њега нашли — не знам, али само ово што није истог дана увео одмах приход у протокол, то по мом мишљењу још није злоупотреба него неправилан рад. Кад би ја имао нешто да заведем што сам наплатио за општину па то не учиним то је заиста кривица ако никако не заведем и ако приход не покажем, али кад су новци ту у мом џецу и кад је тај приход од 18. не заведем баш 18-ог него 19-ог онда је то само неуредност. Ја тако то сматрам. Сад што се даље каже да управна седница није требала да Мас-

Петроград 28. Септ. 1888 год.

старовућу уважи оставку и да поставља другога — и то по мом мишљењу није правдајуће. Па шта ради управна седница кад он каже да неће да иде на рад, кад се у таквом његовом раду налази несавесности па чак и злоупотребе, а наша тамо на шупи треба, сваког дана да имамо контролора? Ко ће да иде тамо? Не могу ја ни, него морали смо наћи другога! (Тако је.)

Мика Борђевић. Позле прозиваног извешћа и овога објашњења г. председниковог, држим, да ћемо се сви сложити у томе да је ово питање врло важно и врло компликовано. Важно је што је овде у питању један велики приход општински, а компликовано је, што се помињу многе неуредности и оптужбе. Зато ја предлажем да се ово питање остави за идућу седницу јер је сад већ 8 сати по подне.

Председник. Питање је врло важно, али је и врло хитно, особито то хоће ли се усвојити предлог да се касарнице даду под аренду. Јер, ако се то усвоји онда је крајње време да се то објави преко новина и одреди рок за понуде.

Милан Мостић. — Али већ је 8 сати. Питање је важно и не можемо га тако брзо решити. С тога нека се за идућу седницу стави то питање одмах на прво место.

К. Црногорац. Ја сам мислио да говорим објективно о ствари. Но ако ће се примити предлог г. Борђевића и Мостића за одлагање — онда молим г. председника да ми се да реч у идућој седници одмах. (Прима се.)

Председник. Дакле желите ли да ово одложимо? (Да се одложи) Добро.

Ја би имао само још једно питање да учиним. На дунавској обали копа се песак, за који приватни плаћају извесну таксу па га носе. Ми смо у управној седници били мишљења да би требало и сама општина, сада, кад је томе време, да изнесе отуда неколико хиљада кола песка у један ваш плац код једне школе па да увек преко године има песка за своју потребу. (Чује се врло добро). Услед тога питан је неки Биглер, који се бави са тим преносом песка и он је оставио цену: да сам копа, товари и преноси по 1 динар на кубни метар. Ја мислим да би то могао да одобрите. Ако тај песак неупотребимо, можемо га кад буде време продавати. Ту неће бити никада штете.

Ио је једно — Друго: ја сам питао пошто ће носити песак за министарску улицу и за Врачар где је крајње време да се прави калдрма, јер у министарској улици стоје већ саме рупе а на Врачару је стокана калдрма па сад људи већ од дуже времена траже да им се начини њихова калдрма коју су платили па је ископана, — и он је казао то да ће у мин. улицу и на Врачар носити песак по 2 динара кубни метар. Ја мислим да би било корисно по општинску касу да ово усвојимо? (Усваја се.)

Милорад Јанковић. Мени се чини да је то скупо кад се тражи динар за метар за пренос на Дорћол а 2 динара на Врачар. Јер, на Врачар се данас носи 12 кубни метара за 10 динара. Зато би требало да се за овај пренос држи лиценција. (Чује се: али овде су кубни метри.)

Председник. Онда знате шта господо. Одобравате ли ви у начелу то да овај песак извучемо па да држимо лиценцију за пренос, почињући лиценцију од понуђене цене па ко хоће мање? (Усваја се.)

Тако ћемо и урадити.

Сад изволте даги неколико уверења.

(Дају се уверења).

Састанак је трајао до 8¹/₄ сах, по подне.

У часу кад вам ово пишем, цела се штампа јевропска бави, скоро искључно, путошћујућем које је цар Немачке предузео код своја два савезника: Аустријанца и Талијана. На против, нико ни речи да прослови о оном, не мање тријумфалном и значајном походу, руског цара Александра III-ћег обалама Црног мора. Од кад стече оне крваве победе над Француском, пре осамнајест година, Немачка као да је узела у монопол и целу јавну пажњу Јевропе. То и јесте до душе, обична срећа оних које ратна срећа послужи, али озбиљни људи не треба да се даду, управо, „*хинописати*“ таквим једним сјајем, до тачке, да затворе очи пред догађајима који се збивају и ван круга „*тројне алијанције*“ — те нове опасности за слободу читаве Јевропе. По нашем нахођењу, свака политичка појава у Словена треба да је за неког куд и камо интереснија од свију светковина у Бечу и Риму. Француска, па пример, има многобројних непријатеља, које сама познаје, али за њу има и савезника које ваља да позна. У овом часу, говорити о Русији' то је колико говорити и о Француској. Чујмо, дакле, шта се мисли, говори и ради, у овој великој и честитој земљи, којој Француска нека похита да што пре стегне јуначку руку.

Отац садашега цара, покојни Александар II-ги, био је, као што сам већ толико пута имао прилике да сведочим, „*западњак*“ — јер тако у Русији зову *либерале* и пријатеље напретка. Са очима упртим на Француску (која га, узгред буде речено не појимаше) и Инглеску (која га је чак и мрзила) он се беше ухватио за једну *једину*, али лепу и племениту, мисао: да издигне свој народ, већином још варварин, на висину најцивилизованејих народа на свету.

Доста природним и праведним обртом ствари, син, Александар III, испао је веран лик свога времена и јесте, више свега, Рус — *патријот*! Васпитан, као скоро сви млађи Руси, у школи оних професора литературе и историје' који се одушевљавају за све што је старо и *словенско*, садањи цар љуби ватрено и страшно све што је руско — све своје.

Ранији цареви — прегходници Александра III. у овом веку — како се види, мало су се и бринули, а камо ли да су добро познавали своју отаџбину. То су били више светски људи — космополити — него ли патриоти. Они су ретко кад и обилазили своју царевину. Сибир су презирали, а за Кавказ и Туркестан слабо и разбирали. Душа ваља, ишао је покојни цар, Александар II на Крим, али само да се повуче тамо у самоћу тихе Ливадије, да се одмори од терета власти, и да ужива, недељама и месецима,

У дивљој природи богатог југа; а на мору плавом и чаробном да растера тугу, наследствену у колени свију Романова. . . .

Александар III-ћи прекинуо је са свим тим предањима. И њега су узастопце виделе и обале Финландије, и пољане Естоније, и долине и даљине Волге и Дњепра! Са целом царском фамилијом он иде на ноге староме Кијеву, Москви и Варшави, да тамо, на лицу места чује, види и увери се: шта његов народ мисли, шта га боли и на шта се тужи, шта жели, осећа и чему се од свог цара нада. Има, међу тим, нешто што је Александар III-ћи, као цар руски, први учинио.

Он је ово прешао старе границе Јевропске Русије и улего у словенски Алгир — у Кавказ. Он је, том приликом, обишао и бојна поља 1828, 1855 и 1877, као и покрајине које је Русија у последњем рату стекла у пркос Инглеске, и много несмислена отпора француског пуномоћника г. Вадингтона.

Вама је познато како су сви историци описали ону сјајну посету Велике Катарине Криму године 1787, када је на оној прослављеној капији тријумфалној чувени Поћомкин дао написати чувену девизу: «овуда води пут у Цариград.»! Размера на страну, садање путовање Александра III по азијској Русији једва је мањи историјски чин. Само да се, рецимо у Тифлису ишао какав несмотрен или као Поћомкин ревностан, чиновник, он би на александарској капији написао (не пут у Цариград него) «овуда води пут у Инђију». И доиста, прошла су времена када су Словенофили претили старој Турској, снивали о некој светој крстоносној, колико год и народној војни противу Ислама. Русија се сада окреће много више Азији него ли Јевропи; а нова ће доказа томе бити ако цар изврши свој план да обиђе западни Сибир, Туркестан, и нарочито, *Закасију*.

Садањи пут царев у Новочеркасск, Ростов и Владикавказ, био је само један дуги низ, громких овација. Све класе народа — од руских насељеника у томе крају до Козака, Дона, Терека, и Кубана; од урођеничких племена Кабарде, Осетије и Ингуше до Чеченаца и Кумиса, све се то надметало ко ће цара боље да дочека. Представите себи једну низу свечаности, весеља, и званичних поздрава, које прекида урнебесно «ура» дивљих горштака, грмљавина артилерије и ватра бенгалска; за тим једну живописну мешавину азијског и јевропског живља, попова и имама, калпаклија и ћулавлија черкеских, песама и игара, сабаља и јатагана, карабина и цеведрара — и т. д. и т. д. и онда имате слику царева дочека на Владикавказу.

Но ни то није све. У месту *Катаринадару* навала света била је још већа и приказ још величанственији. Јер, ту, око школске омладине, која је певала

химну «*Боже царја храни*» беху и стари ратници са Кавказа, са својим заставама, орденима Светог Ђорђа, и тако званим *пластунским* батаљонима стрелаца, чији су претци онако јучачки бранили Севастопољ. За њима су јахали горштаци на коњима, депутације мусломанских племена, и најзад, безбројни ескадрони Козака, међу којима и један пук козачких дечака, који су већ у војску увршћени и који су поред цара право војнички продефиловали!.. А какво мислите да је одушевљење наступило кад се на позорници светковине појавише стари официри убојног Кавказа, носећи сва она знамења на која дивљи синови његови животну цену полажу — кад се показаше оку барјаци и барјачићи Курена, са секирама и буздованима, од бакра ил сребра, које је још Велика Катарина поклањала; па заставе и трубе сребрне са којима су одликоване трупе козачке за храброст у боју, од стране Павла I. Николе I и оба Александра I и II-ог. Сам цар (Александар III) није могао сакрити своју узбуђеност, кад је ту слику угледао, и, дижући свој глас, поздрави омладину Кубана са: «здрово буди и здрово послужи отаџбину и ти, младо колена козачко, јер тако су ју послужили твоји претци, а њени јунаци!» Наравно, да је овај поклич из уста царевих изазвао буру од одзива!

У Новоросијском убојна флота чекала је царску породицу и дочекала ју поздравом из свију својих топова.

По што је извршио преглед над овом морском снагом, а нарочито посетио две велике оклопнице «*Чесму*» и «*Катарину*» цар се онда навезо за Батум на лађи «*Москви*» Ту на подножју новог Атона — где су православни калуђери подигли један велики манастир — огромна маса света сачекала је цара, који је и *својеручно* наместио *крст* на врху нове цркве. Особито значајан, пак, био је пример у самом Батуму — тој предстражи Русије на путу у Требизонт.

Ваши читаоци, држим, неће бити заборавили име овог малог приштаништа, уступање кога Русији пре десет година, на берлинском конгресу, изазва онолику грају у британском парламенту. Па да знате какав данас изгледа тај Батум. На место једне јадне паланке турске, једва и познате земљописцима, пред царева очи помолила се, из азијског јој оквира нова *јевропска* варош! Између висова палмовом шумом, обраслом диже се бели Батум, опасујући дивно пристаниште своје и пружајући жељезну руку Јевропи. Свуд у наоколо никли магацини, докови, батерије и касарне. И док је цар полагао темељ првој цркви православној у овој до јуче чисто турској вароши, *Арбанаси* у свом живописном оделу народном, држали су пушке пред перси. Даље на самом прегледу трупа, који је извршен испод новог града, дефиловале су поред руске пешадије и депутације курдистанске — све до зуба неоружане!

ОБЈАВА

Простор ми не допушта да вам опишем остатак пута, да вам кажем коју о пријему депутација из Карса и Ардахана, о одласку цареву у Михаилово и Бержом (томе модерном Версају вице-краљева тифлиских) и најзад о доласку у сам главни град Закавказије гди се царска фамилија још наводи у часу кад ово пишем. Да! и суђено је било бајноме Тифлису где се сусрећу, без сукоба, све расе и религије Исток да приреди царском госту најсјајнији дочек. Још сад се може рећи да је циљ овог путовања потпуно постигнут. Закавказија је већ из дубине руска: јер је десет година мудре политике тамо урадило оно што скоро шездесет година француске управе у Алгиру не може да покаже, а на име: искрено и потпуно измирење домаћег живља са завладалим туђином — ислама са хришћанством.

Истина да влада руска није ништа ни пренебрегла да урођенике измири. Она је свуда крчила путове регулисала реке, и градила жељезнице по питомим долинама Кавказа, отварајући на тај начин све нове и нове одушке производњи и трговини. Турске цамије уживале су тамо равну заштиту са православним храмовима, и редови руске војске били отворени и Турцима и Черкезима и Курдима. Строга и будна полиција учинила је за десет година крај вековној анархији. Јест, и мусломани Ерзерума и Требизонта, као и Јермени Мале Азије могу видети колико су добила њихова браћа од кад су се опростила владавине својих папа. На Обалама Црнога Мора прошлост и будућност суочавају се баш као Турска и Русија, баш као полумесец и крст. Ваистину, ма како да је не савршена администрација руска у овим удаљеним катовима источне Јевропе она представља у очима њених народа бољу будућност и — праву цивилизацију.

ОБЈАВА

По решењу општинског одбора од 8 тек. мес. Суд општински издаће под закуп јавном лицитацијом на дан 25. Октобра т. год. осветљење вароши Београда по досадањем начину једноме лицу, које најнижу цену понудило буде, за време од 1. Новембра ове до тога дана 1889. год.

Сваки лцидтант, полаже на лицитацији предходно две хиљаде динара у готовом новцу или српским папирима од вредности, па лицитира, иначе неће му се дозволити лицитирати.

Остали услови за давање осветљења под закуп, могу се видети сваког дана у канцеларијско време у рачуноводству судскоме.

Лицитација ће се држати у општинском суду од 8 до 12 пре и од 2 до 5 сати по подне.

Позивају се они који би хтели ово право узети под закуп да горњег дана дођу на лицитацију.

Из седнице суда општине београдске, СМ 11566 15 Ок-тобра 1888 год. у Београду.

Из разлога што и на другој лицитацији, за давање под закуп цубока од говећих овчији месарница није издат под аренду, суд ово општински наредио је да се ово право општинско поново и по трећи пут изложи лицитацији на дан 21. Октобра 1888 год.

Овога дана позивају се лицитанди да изађу на лицитацију која ће се држати пред кафаном Урошевом на теразијама од 8 до 12. пре и од 3 до 5. сати по подне.

У име кауције полаже се 3000. динара у цвећећем новцу или српским папирима од вредности.

Ближи услови за давање овога права под закуп могу се видети и на сам дан лицитације, а и свакога другог дана у канцеларији рачуноводства,

Из седнице Суда општине Београдске № 11161 8 Октобра 888 год. у Београду.

ГРАЂАНСТВУ ВАР. БЕОГРАДА.

И преко свију опомена и наредба, ипак се дешава да по неко противно правилима о извозњи љубрета поступа.

Тако:

а.) или допушта извозњу љубрета и другима сем повлашћеника варошког.

б.) или износи љубре својим колима не само из своје куће (у којој живи) него и из других;

в.) или газда куће не плаћа тачно таксу неприкупљајући је од кираџија него упућује повлашћеника да таксу сам од кираџија наплаћује.

Овакво поступање од штете је по само уређење, и никако се не може даље допустити. Али, пре но што би се предузеле најстрожије мере и казнама подвргавали сви они који се правила о извожењу љубрета не придржавају, овим се издаје последња напомена:

а.) да извожењу љубрета из свију вар, зграда само овлашћеник има да врши а никако приватни возари;

б.) да са својим сопственим колима љубре може да извози само из оне куће у којој сам сопственик живи;

в.) да таксу за љубре морају повлашћенику плаћати за себе и сваку партију кираџија сами сопственици кућа, и то при концу свакога месеца иначе је Суд принудним путем наплаћује.

Буде ли се десило да когод и после овога, преко правила преступи и тако повреди наредбу полициске власти, навући ће последице правилима прописане.

Од стране Суда општине вар. Београда 22 Септембра 1888 год. ЛБр, 129.